

- Використання проблемних ситуацій постановки нестандартних завдань для стимулювання активності дитини в грі [2, с.39].

Тісний взаємозв'язок в логіко-математичних іграх навчання і розвитку дозволяє повніше реалізувати розумові можливості дошкільнят: діти творчо засвоюють знання, у них розвивається пізнавальна активність.

Список використаних джерел

1. Михайлова З. А. Логико-математическое развитие дошкольников /З. А. Михайлова, Е. А. Носова. – СПб.: Детство–Пресс, 2013. – 117 с.
2. Щербакова Є. І. Методика навчання математики в дитячому садку: Учеб. посібник /Є. І. Щербакова. – М.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 248 с.

УДК 37:14:821.161.2

СТЕЦЬКО М. М.
ЛАЛАК Н. В.
Мукачівський державний університет, Україна

ФІЛОСОФІЯ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИХОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Григорій Сковорода, безсумнівно, один з найвизначніших і найславетніших постатей в Україні. Він – перший український культурний діяч, що здобув міжнародне визнання, а в такий спосіб відкрив Європі і світові українську культуру, засвідчив її довершеність і самобутність. Педагогічна спадщина філософа є справжнім скарбом української нації. Розкрити цей прецінний скарб в період державотворення в Україні є сьогодні нашим невідкладним завданням і національним обов'язком.

Діяльність Григорія Сковороди припадає на період занепаду школи на Україні. Проте вона була тим джерелом, що живило українську педагогічну думку протягом багатьох століть. Філософ любив рідну природу, українську музику, пісні, свій народ. Вибираючи все найкраще з минулого, він створив яскравий образ виховного ідеалу, шляхи і мету виховання, щоб Україна мала свідомих патріотів своєї землі і нації. Просвітителя-демократа глибоко хвилювали виховні питання. Проголосивши природовідповідність головним принципом виховання, Г. Сковорода наголошував, що воно має спиратися на природні нахили дитини й вимагав від вихователя, щоб той виявляв її природні здібності.

Одним із основних завдань педагога Г. Сковорода вважав виховання високоморальної людини. Філософ стверджував, що головне в житті – це серце, бо воно є «корень, сонце, голова и царь человеку»[1,с.125]. Взагалі Г. Сковорода вважав працю і працьовитість найвищими етичними категоріями, бо праця – це основа суспільного життя і джерело всіх людських благ. Твердячи, ніби праця – це джерело людського щастя, філософ водночас наполягав на тому, що щастя дає лише улюблена праця, яка відповідає природним задаткам і нахилам дитини. Неспоріднена праця, на його думку, тяжка для людини, безкорисна і навіть шкідлива для суспільства.

Велику увагу приділяв просвітитель естетичному вихованню дітей засобами музики, яка повинна бути обов'язковою складовою освіти. То ж не дивно, що сам

Г. Сковорода все своє життя не розлучався з музичним інструментом, чергуючи свої бесіди і проповіді з грою на сопілці або співом. Дбаючи про естетичний розвиток учнів, філософ навчав їх гри на органі, флейті та сопілці, організовував на лоні природи заняття хору.

Особливо прагнув філософ прищепити учням любов до науки, вважаючи «загубленим часом той», який «не використовується на навчання». Ось чому Г. Сковорода так наполягав у листах до М. Ковалинського, щоб той вивчав грецьку та латинську мови. Можемо стверджувати, що основою життя філософа був гуманізм. Він відстоював думку, ніби за своєю природою людина не зіпсована, добра. Моральні вади, відхилення у поведінці виникають від неправильного виховання, суспільних умов.

Одним із перших в історії педагогічної думки України Г. Сковорода висунув ідею всебічно розвиненої особистості через вплив морального, фізичного, розумового, естетичного, трудового виховання. Він пов'язував моральне і фізичне виховання. Фізичне здоров'я, життєрадісність просвітителів вважав ознакою невраженої жодними моральними вадами душі, говорячи: «...веселість – це здоров'я гармонійної душі. Душа, вражена яким-небудь пороком, не може бути веселою»[2,с.34].

Цікавою є ідея у Григорія Сковороди в умінні поєднувати особисті та громадські інтереси. У багатьох творах філософа ідеться про виховання «благого серця». Під цим терміном він розумів людину високих моральних якостей, перекидав місток від морального до інтелектуального виховання, вважаючи, що високі моральні якості людини і добрі почуття та вчинки є результатом істинного знання. Знання і мудрість повинні породжувати добродієність. Філософ зазначав, що мудрість є справжня мати як інших чеснот, так і скромності, «шлях до виховання доброго серця лежить через виховання ясного розуму»[3,с.56]. Таке виховання повинно бути в дусі гуманізму і демократизму, любові до свободи, до вітчизни; воно повинно прищеплювати любов до праці, повагу до людини; повинно зміцнювати твердість характеру, уміння переборювати труднощі. Філософ учив: «Куй свій меч! Не забувай, що життя наше – безперервна боротьба» [3,с.126].

Виховання заключається в тому, щоб уміло сприяти розвитку природних здібностей і нахилів людини. «Клубок сам по собі покотиться з гори, забери тільки перешкоди для нього. Не вчи його котитися, тільки допомагай!» Роль вихователя - наставника, за переконанням Сковороди, є в тому, щоб не топтати, не принижувати кращі якості учня, а сприяти їх розвитку: «Яблуню не вчи родити яблука: вже сама натура її навчила. Захисти її від свиней, очисти гусінь, перешкодь потраплянню урини під її корінь і інше...»[3,с.178].

Сучасні педагоги використовують спадщину філософа у виховній роботі з молодшими школярами як на уроках, так і в позаурочній діяльності, адже мовотворчість просвітителів поповнила українську мову афоризмами, словами і виразами, що закріпилися з певними образними значеннями. У роботі з батьками доцільно керуватися певними постулатами філософа, оскільки Г. Сковорода вимагав від батьків серйозного, глибоко-морального ставлення до виховання дитини, цнотливого, порядного життя у родині, усвідомлення своєї відповідальності перед

дітьми. Він справедливо ставив успішне виховання у залежність від умов життя і моральності батьків. Успіх виховання, на думку педагога, більшою мірою залежить від природи, вроджених якостей людини: «народженого до добра неважко навчити добру». Трьома «предметами виховання» в людині мислитель вважав розум, серце та працелюбність. На думку Г. Сковороди, успіх виховання залежить від дотримання й виконання сім'єю, батьками, вчителями таких трьох умов: «благо народити, зберегти... молоде здоров'я, навчити вдячності». Ось ця триєдина наука вдячності і є не чим іншим як морально-духовним вихованням. З творів Г. Сковороди постає образ учителя, принципами якого були любов і повага до особистості учня, гідність наставника, безкомпромісність, чесність, служіння добру: «Долго сам учишь если хочешь учить других» [3,с.348].

Список використаних джерел

1. Багалій Д. Український мандрівний філософ Григорій Сковорода / Багалій Д. – К. : Обрій, 2002. – 472 с.
2. Бурлака Я. І., Руденко Ю. Д. Історія педагогіки України: витоки, пошуки, проблеми // Рідна школа.– 2002. – № 1. – С. 34
3. Сковорода Г.С. Твори у двох томах / Григорій Савич Сковорода. – К.: Вид-во АН УРСР, 1961. Т.2. – 624 с.

УДК 371. 10

СУХАРЬ А.О.
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет, Україна

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Вчителі-практики і дослідники доводять, що розвитку розумових здібностей, пам'яті, просторової уяви, уваги, моторики, творчого нестандартного мислення, підвищенню інтересу до навчання, створенню гарного настрою в навчальній діяльності учнів сприяє використання комп'ютерних засобів. При використанні комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи слід враховувати якість навчальних комп'ютерних програм. Вони повинні відповідати таким вимогам: бути цікавими і доступними для дітей, викликати у них позитивні емоції; будити їх уяву та фантазію; формувати алгоритмічне, логічне мислення; розвивати творчі здібності; відповідати віковим особливостям дітей; дотримуватися санітарно-гігієнічних вимог.

Специфічним методом навчання є комп'ютерна навчальна гра, що робить цей процес цікавішим і колоритнішим. Але, щоб потрапити в загадковий і чарівний комп'ютерний світ, дитині потрібно оволодіти навичками роботи з комп'ютером, ознайомитися з його можливостями, що легко зробити за допомогою комп'ютерних ігор. Комп'ютерні програми, навчання за якими будується у формі гри, сприяють підвищенню мотивації навчання. Гра стимулює ініціативу і творче мислення, сприяє формуванню вмінь діяти разом, підпорядковувати свої інтереси загальним цілям. Крім того, завдяки ігровій діяльності розвиток логічного мислення у дитини починається не з розв'язання окремих задач, а формується на основі вироблення

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>